Neovan kanta EU:n kestävän rahoituksen taksonomiaan ja sen ilmastoa koskevaan delegoituun säädökseen

Neova Oy (Neova) pitää kestävän rahoituksen taksonomian sääntelykehystä tervetulleena keskeisenä toimenpiteenä matkalla kohti ilmastoneutraalia Euroopan taloutta. Neova tukee täysin sitä, että Suomi on sitoutunut EU:n ilmastotavoitteisiin, Pariisin ilmastosopimukseen ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden (Agenda2030) toimeenpanoon. Neova tukee myös Suomen tavoitetta olla ilmastoneutraali yhteiskunta vuoteen 2030 mennessä.

Komission huhtikuussa antaman ensimmäisen delegoidun säädöksen sisältö on kuitenkin huolestuttava. Neova yhtyy valtioneuvoston kantaan metsätalouden kriteereistä, jotka ovat monelta osin vaikeasti ymmärrettäviä ja tulkinnanvaraisia. Tämä poliittinen epäselvyys vaikuttaa myös välillisesti esimerkiksi Neovan kaltaisten metsittämisessä käytettävien kasvualustojen sekä muiden turvepohjaisten tuotteiden valmistajiin.

Jos turvepohjaiset tuotteet tai turvetuotanto rajataan taksonomian ulkopuolelle, voisi se aiheuttaa suuria uhkia sijoittajien ja rahoittajien saamisineen sekä rahoituksen kustannuksiin. Lisäksi se voi aiheuttaa ongelmia tulevassa lainsäädännössä, jossa taksonomiakriteerit otetaan huomioon.

Metsiä koskevan ensimmäisen delegoidun säädöksen lisäksi Neova näkee mahdollisia ongelmia myös esimerkiksi maataloutta sekä muita ympäristötavoitteita käsittelevien tulevien delegoitujen säädöksien alustavissa taksonomiakriteereissä. Esimerkiksi kestävän rahoituksen foorumin mietintöluonnoksessa turvetta tai turvetta sisältäviä tuotteita, joita käytetään kasvualustana, lannoitteena tai eläinten kuivikkeena ei pidettäisi kestävänä toimintana.

Neovan kanta on, että turvetta sisältävät tuotteet tulisi määritellä EU:n taksonomian eri delegoiduissa säädöksissä kestäviksi tapauksissa, joissa nettohyöty on haittoja suurempi tai kun turpeen käytölle ei ole varteenotettavaa vaihtoehtoa. Näissä tapauksissa turvetta sisältävien tuotteiden tulisi katsoa tuottavan merkittävän panoksen, eikä niiden käyttöä pitäisi sisällyttää Don No Significant Harm (DNSH) -kriteereihin. Puutarha- ja kuiviketurpeen kokonaisnettohyödyt ovat haittoja suuremmat koko arvoketjua arvioitaessa.

EU:n ja Suomen ilmasto- ja ympäristötavoitteiden kannalta on tärkeää, että kasvuturve katsotaan taksonomian mukaiseksi. Turvepohjaisten tuotteiden ja turvetuotannon jättäminen taksonomian ulkopuolelle aiheuttaisi hiilivuotoa kasvattamalla vähemmän kestävien vaihtoehtojen tuontia. Tämä vuorostaan heikentäisi elintarvikeomavaraisuutta.

Turvepohjaiset tuotteet parantavat myös elintarviketurvallisuutta. Turve on orgaaninen raaka-aine, joka muodostuu kosteikkojen osittain lahoavasta kasvillisuudesta. Kasvuturvetta tarvitaan yhä enemmän lähistöllä tuotetun ruoan kysynnän tyydyttämiseksi. Turve mahdollistaa siirtymisen avomaalta maattomaan viljelyyn ja sillä on fysikaalisia, biologisia ja kemiallisia etuja verrattuna kaikkiin muihin kasvualustan ainesosiin – se optimoi satoa ja vähentää veden ja lannoitteiden tarvetta.

NEOVA OY
Yrjönkatu 42, PL 22
40100 Jyväskylä

neova-group.com

Vaihde 020 790 4000
etunimi.sukunimi@neova-group.com

Kotipaikka Jyväskylä

Y-tunnus 0174817-6

NEOVA OY
Yrjönkatu 42, P.O. Box 22
FI-40100 Jyväskylä

neova-group.com

Phone +358 20 790 4000

firstname.lastname@neova-group.com

Reg. Dom. Jyväskylä

VAT FI01748176

Kasvualustojen kysyntä ja tarve tulee kasvamaan merkittävästi tulevaisuudessa, eikä lähitulevaisuudessa turpeelle ole nähtävissä korvaajaa raaka-aineena. Kasvualustojen ja sitä kautta kasvuturpeen kysyntä on EU-alueella voimakkaassa kasvussa. Tällä hetkellä EU-alueella käytetään noin 30 Mm3 kasvualustoja. Määrän arvioidaan kasvavan vuoteen 2050 mennessä noin 50 Mm^3:iin.

Korvaavien raaka-aineiden määrä ei yksinkertaisesti riitä kattamaan kasvavaa tarvetta. Tällä hetkellä noin 90 % EU:ssa käytetyistä kasvualustoista pitää sisällään turvetta ja tämän kaiken korvaaminen muilla raaka-aineilla yhdistettynä kasvavaan kysyntään ei ole toimiva yhtälö. Lisäksi kestävämpiä korvaavia vaihtoehtoja on tällä hetkellä hyvin vähän. Ala hakee koko ajan kasvuturpeen rinnalle täydentäviä materiaaleja, kuten komposteja, puukuitua, kookoskuitua, hamppua.

COVID-19 pandemian aikana korostui unionin oman ruoan tuotannon ja elintarvikkeiden saatavuuden turvaamisen merkitys. Lisäksi EU on asettanut tavoitteeksi mm. kolmen miljardin lisäpuun istuttamisen vuoteen 2030 mennessä. Ilman turvetta tämä ei käytännössä ole mahdollista. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi olisi tärkeää, että kasvuturve katsotaan taksonomiakelpoiseksi.

Turvetuotantoon liittyy ymmärrettävä huoli toiminnan kestävyydestä. Kestävä ja vastuullinen turpeen tuotanto on kuitenkin eurooppalaisen teollisuuden prioriteetti. Alan kehittämä Vastuullisesti tuotettu turve (RPP) -sertifiointi varmistaa, että suot käytetään, hoidetaan ja kunnostetaan vastuullisesti. Neova-konserniin kuuluva Kekkilä-BVB:n turve korjataan aina jo aiemmin ojitetuille alueille perustetuilta tuotantoalueilta. Turvetuotanto on maankäytön muutos, joka kestää noin 20–30 vuotta. Myöhemmin alue tyypillisesti metsitetään, mikä palauttaa tai jopa lisää sen luonnon monimuotoisuutta. Esimerkiksi Suomessa suiden kunnostaminen korjuun jälkeen luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi tekee niistä hiilinieluja.

Turvetuotantoa kestävyyden varmistaa myös ympäristölainsäädäntö, joka on yksi maailman tiukimmista. Tämä tarkoittaa sitä, että tuotantoa ei voi aloittaa koskemattomissa luonnonsoissa tai suilla, joilla on erityistä luontoarvoa.

Suomen kaikkien turvelajien tuotanto on laskenut ja laskee voimakkaasti lähivuosina. Vuonna 2015 Suomessa tuotettiin kaikkia turvelaatuja yhteensä runsaat 12 milj. m^3, vuonna 2020 vajaat 9 milj. m^3 ja Neovan ennusteen mukaan vuonna 2025 tuotanto on noin 6 milj. m^3, josta energiaturpeen osuus on vajaat 15 % ja loput kasvu-, kuivike ja mm. aktiivihiilen valmistukseen ja muihin korkean jalostusasteen tuotteisiin tarvittavaa raaka-ainetta.

Tuotantomäärien aleneminen vaikuttaa suoraan, vaikkakin pienellä viiveellä, tarvittaviin tuotantopinta-aloihin. Vuonna 2015 tilastollinen tuotantopinta-ala oli Suomessa 69 000 ha, vuonna 2020 hieman alle 50 000 ha ja Neovan arvion mukaan vuonna 2025 noin 24 000 ha, mikä sisältää levossa olevat tuotanto-alueet. Aktiivisen tuotantopinta-alan arvioidaan olevan vuonna 2025 noin 15 000 ha. 24 000 ha vastaa alle 0,3 % Suomen kokonaissuoalasta.

Tämä tuotantoalojen pienentyminen tulee näkymään luonnon monimuotoisuuden kehittymisenä positiivisesti. Lähivuosien aikana Suomessa sadoissa kohteissa vanhoja turvetuotantoalueita siirretään seuraavaan maankäyttömuotoon. Valtaosa alueista metsitetään tai ennallistetaan kosteikoiksi. Seuraavaan maankäyttöön siirtyy siis lähivuosien aikana arviolta noin 20 000 ha.

Neovan kohdalla ilmastotavoitteet ovat konkretisoituneet energiaturpeen polton ilmastovaikutuksiin. Energiaturpeen käyttö energialähteenä on vähentynyt erittäin nopeasti viime vuosien aikana ja nykyinen yli 60 euron päästöoikeuden hinta ja vuoden 2022 alussa voimaan astuva energiaturpeen veron korotus takaavat sen, että energiaturpeen käyttö vähenee erittäin nopeasti.

Rinteen hallitusohjelma julkistettiin 6.6.2019. Siinä asetettiin tavoitteeksi turpeen energiakäytön pienentäminen vähintään puoleen 2030 mennessä. Vuonna 2018 energiaturvetta tuotettiin Suomessa noin 22 TWh:n verran ja sitä käytettiin samana vuonna energiaksi 17,2 TWh:ta. Vuonna 2020 energiaturvetta tuotettiin alle 7 TWh:n verran ja sitä käytettiin energiaksi 11,8 TWh:ta. Vuonna 2021 energiaturvetta tuotettiin enää vajaa 3 TWh:ta. Turpeen energiakäyttö jää vuonna 2021 alle 7 TWh:n.

Vuonna 2022 energiaturpeen tuotanto jää Suomessa Neovan ennusteen mukaan alle 2 TWh:n rajan ja käytön odotetaan olevan vajaat 5 TWh:ta. Energiaturpeen teollinen käyttö loppuu Suomessa käytännössä Neovan arvion mukaan vuoteen 2025 mennessä. Neovalla on yli 50 %:n markkinaosuus energiaturpeen myynnistä ja toimituksista suurille teollisille käyttäjille ja täten erittäin hyvä näkymä energiaturpeen kysyntään lähivuosina.

Sen jälkeen turvetta käyttävät vain sellaiset lämpölaitokset, jotka eivät ole ehtineet tai joilla ei ole ollut kykyä investoida biokattiloihin. Pienen käyttäjäkunnan muodostavat palaturvetta käyttävät erityiskohteet, kuten pienet kasvihuoneet, kaukolämpöverkon ulkopuolella sijaitsevat pienet teollisuuskohteet ja maatilat. Neova Oy:n arvion mukaan energiaturpeen käyttö on vuonna 2025 ja siitä eteenpäin, alle 1 TWh ja energiapolton päästöt alle 0,3 MtnCO2:ta.

Rinteen ja Marinin hallitusohjelman tavoitteet toteutuivat täten 8 - 9 vuotta ennen vuoden 2030 tavoiteaikataulua.

Energiaturpeen tuotanto, kuljetus ja käyttö työllistivät vuonna 2018 suoraan ja epäsuorasti noin 4000 työntekijää ja toimialan tuotannon arvo oli noin 500 miljoonaa euroa. Tällä hetkellä luvut ovat murto-osa tuosta pienentyen jokseenkin suoraan tuotantomäärien suhteessa.

Tässä tilanteessa on erittäin tärkeää, että alalla vielä työskentelevien toimintaedellytyksiä pyritään turvaamaan varmistamalla muun kuin energiaturpeen tuotannon ja käytön edellytyksiä.

Kuiviketurve

Suomessa kuiviketurvetta tuotetaan ja käytetään vuosittain 1,5 – 2 miljoonaa m3. Kuiviketurve on käytännössä välttämätön materiaali broilerintuotannossa. Muita suuria käyttäjiä ovat luomunautatilat, sikalat ja hevostallit.

Kuiviketurve on välttämätön tuotannontekijä alueilla, joilla viljantuotanto ei turvaa vuosittaista olkikuivikkeen saantia.

Kuiviketurpeelle ei ole olemassa taloudellisesti kilpailukykyistä korvaajaa. Mikäli kuiviketurvetta ei saada kotimaasta, joudutaan turvautumaan tuontikuivikkeeseen tai siirtymään kalliimpiin kuivikkeisiin, jos niitä on saatavilla. Kuiviketurve toimii käytön jälkeen täysin kierrätettävänä ja luonnollisena materiaalina maanparannusaineena pelloilla.

Kasvuturve

Erinomaisten ominaisuuksiensa ansiosta turve on edelleen turvallisin ja resurssitehokkain vaihtoehto kasvualustoille. Mikään muu kasvualustavaihtoehto ei tarjoa tarvittavia määriä turpeen korvaamiseen vaarantamatta tuote- tai elintarviketurvallisuutta, kasvien terveyttä tai aiheuttamatta ongelmia EU:n ulkopuolisessa tuotannossa.

Suomessa on tuotettu vuosittain kasvuturvetta vuosittain noin 1 -1,5 Mm^3. Suomen kasvihuoneiden oma kasvuturpeen käyttö on noin 0,5 Mm^3. Kasvuturve on välttämätön kasvualusta puun taimien, salaattien, vihannesten ja nuorten kasvien viljelyssä eli taimituotannossa. Pelkästään Suomessa kasvatetaan joka vuosi noin 150 miljoonaa puuntainta kasvuturpeessa, jota tähän tarkoitukseen kuluu 1–2% Suomen kasvuturpeen tuotannosta.

Heinäkuussa 2020 Kauppapuutarhaliiton tekemän jäsenkyselyn mukaan 90 % Suomen kauppapuutarhoista joutuisivat lopettamaan toimintansa, mikäli kasvuturvetta ei olisi saatavilla.

Kasvuturvetuotanto, sen vaatima logistiikka ja kauppapuutarhat työllistävät Suomessa noin 6000 henkilöä. Mikäli kasvuturpeen tuotanto kielletään tai vaikeutuu, nämä työpaikat ovat uhattuna.

Venäjä on valmistautunut lisäämään omaa kasvuturvetuotantoaan valmistelemalla tuhansien hehtaareiden tuotantoalueita Länsi-Venäjälle. Kanada on myös lisäämässä kasvuturpeen tuotantonsa 2030-luvun alkuun mennessä.

Kasvualustojen ja sitä kautta kasvuturpeen kysyntä on EU-alueella voimakkaassa kasvussa. Tällä hetkellä EU-alueella käytetään noin 30 Mm3 kasvualustoja. Määrän arvioidaan kasvavan vuoteen 2050 mennessä noin 50 Mm3:iin. Tällä hetkellä vain 10 % EU-alueen kasvualustoista on täysin vailla kasvuturvetta. Ala hakee koko ajan kasvuturpeen rinnalle täydentäviä materiaaleja (komposteja, puukuitua, kookoskuitua, hamppua jne.) Tällä hetkellä korvaavat materiaalit menevät markkinan kasvua kompensoimaan.

Turpeen jalostaminen korkean jalostusasteen tuotteiksi

Neova (ent. Vapo) on suunnannut toimintaansa voimakkaasti energiaturpeesta kuiviketurpeeseen ja kasvuturpeeseen sekä erilaisiin kasvualustoihin ja turpeesta kehitettäviin korkean jalostusasteen tuotteisiin. Esimerkkejä näistä tuotteista ovat turpeesta jalostettava aktiivihiili, keinolannoitteita korvaavat turvepohjaiset biostimulantit ja eläinrehuissa käytettävät turvepohjaiset raaka-aineet.

Rinteen/Marinin hallitusohjelmassa on toivottu energiaturpeesta luopumista ja siirtymistä kasvuturpeen ja muiden korkeamman jalostusasteen uusien turvetuotteiden kehittämiseen. Juuri näin Neova Oy on tehnyt.

Vantaa 18.11.2021

Lisätietoja:

Ahti Martikainen

johtaja, viestintä ja yhteiskuntasuhteet

Neova Oy

p.040 680 4723

ahti.martikainen@neova-group.com

www.neova-group.com